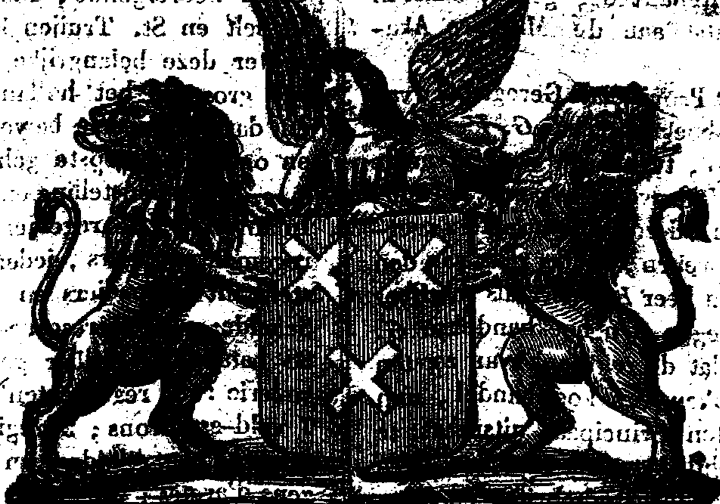
No. 23. 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Zondag en Maandag 27 en 28 Januarij.



FRANKRIJK.

PARIJS, den 24sten Januarij.

Gisteren is de maarschalk *Soult* bij den koning ontboden geworden, met wien hij ruim een uur in conferentie geweest is. Volgens den *Messager* en de *Nouvelliste* had de koning den maarschalk gevraagd, of hij zich met de zamenstelling van een nieuw ministerie wilde belasten, waarop de maarschalk over de moeijelijkheid dier taak gesproken, doch ten antwoord bekomen had, dat zulks minder moeijelijk was dan hij dacht, als kunnende hij rekenen op de medewerking van de heeren *Molé* en *Montalivet*. De heer *Soult* had echter te kennen gegeven, dat hij met de afgetreden ministers zich niet kon verstaan, of zich kon laten welgevallen met hen aan het beleid der zaken te zijn, waarna het gesprek geen verder gevolg en de koning zich bepaald had, met te zeggen, dat men later te zamen over de zaken zou spreken. Ofschoon het *Journal des Débats* de naauwkeurigheid van de verhalen der genoemde bladen betwist, houdt men het er voor, dat zij in de hoofdzaak op het vermelde neerkomen. Naar de bijzondere berigten, is de maarschalk dezen morgen op nieuw op de Tuilerien ontboden, en langdurend met den koning in conferentie geweest. Van den uitslag dier bijeenkomst is nog niets uitgelekt; intusschen meent men, dat de heer *Soult* ten laatste toch wel de taak aanvaarden zal, om te trachten het kabinet op nieuw zamen te stellen. De heeren *de Broglie*, *Duchatel*, *Humann*, *Sauzet*, *Thiers* en *Passy*, zijn de personen, die genoemd worden, als deel van zijne administratie te kunnen uitmaken, maar om deze leden tot een geheel te vereenigen, hen onderling en tot een eenparig stelsel te doen vereenigen en het goedvinden der kroon op hunne keus te verwerven, is eene zeer moeijelijke taak. Naar verhaald wordt, heeft de maarschalk *Soult* gisteren avond eene bijeenkomst met de heeren *Dupin* en *Thiers* gehad; tegen de intrede in het bestuur van den laatsten schijnen intusschen bijzondere bezwaren te bestaan. Voor het overige is het zeker, dat er nog geen ernstige onderhandelingen zijn kunnen aangeknoopt worden.

— De vereeniging van ministeriele leden bij den generaal *Jacqueminot*, eergisteren avond, is, volgens het *Journal des Débats*, zeer talrijk geweest, dewijl er meer dan 200 leden opgekomen waren. De leden waren overeengekomen om, alhoewel het ministerie gevallen was, zich te houden aan de beginselen door de meerderheid in het adres van antwoord uitgedrukt. Naar van elders omtrent deze vereeniging gezegd wordt, zouden daarentegen verscheiden leden zich niet afkeerig betoond hebben van den maarschalk *Soult*, en was men overigens zeer verdeeld geweest over de aan te nemen houding, nadat een nieuw ministerie zou zamengesteld zijn. De heeren *Cunin Gridaine* en *Bugeaud* hadden eene redevoering over de gesteldheid van zaken gehouden. Men heeft ten slotte, gelijk ook de ministeriele bladen vermelden, besloten, om eene nieuwe bijeenkomst te houden, zoodra een nieuw ministerie het beleid der zaken aanvaard heeft.

— Onder de bijzondere verhalen, aangaande de ministeriele crisis, behoort nog dat de maarschalk *Gérard* gisteren avond op de Tuilerien werd ontboden, en dat de koning ook dezen wilde onderhouden, over de vorming van een nieuw kabinet. Voorts was gisteren avond de heer *Montalivet* op de Tuilerien geweest en daarna naar den maarschalk *Soult* gegaan.

— De kamer van afgevaardigden heeft nog heden de behandeling over haar reglement voortgezet. In den aanvang der zitting werd besloten, op voorstel van den heer *Remusat*, om eerlang de discussie over het voorstel van den heer *Passy*, betrekkelijk de slavernij der negers, te hervatten.

— Omtrent de reorganisatie van het noorder-leger vermeldt men heden het volgende: » Verscheidene regimenten hebben bevelen gekregen, om op het eerst appel marschvaardig te zijn. Het 9de regiment kurassiers moet naar Maubeuge trekken. Het effectief van het korps, dat men thans verzamelt, zal ten hoogste 40,000 man bedragen, maar men zou het des noods uit de omgelegen garnizoenen aanzienlijk kunnen versterken. Men zegt dat het korps verdeeld zal zijn in vier divisien infanterie onder de bevelen van de generaals *Aymard*, *Bugeaud*, *Schramm*, en in drie divisien kavallerie, onder de bevelen van den generaal *Latour-Maubourg* en den hertog *van Nemours*. De generaal *Négre* zal de artillerie kommanderen, en de generaal *Lamy* de genie. De hertog *van Orleans* zou het opperbevel bekomen; anderen spreken van den maarschalk *Gérard*. Zeker is het dat de maarschalk eene audientie bij den koning heeft gehad en zich lang met hem over de belgische zaken heeft onderhouden.” (Waarschijnlijk is dit dezelfde conferentie hiertoven vermeld.)

Volgens eene andere lezing zal het korps uit zes divisien bestaan, waarvan de hertog *van Nemours* en den graaf *Dejean* ieder eene divisie kavallerie zouden kommanderen. De generaals *Dérielle*, *Daudenarde*, ieder eene divisie, en de generaals *Favier* en *Blanquefort* ieder eene brigade.

Uit Metz schrijft men van den 21sten, dat twee bataillons van het 14de regement ligte troepen last gekregen hadden, om naar Rocroy te trekken; te Metz werden drie batterijen artillerie van Straatsburg verwacht, alsmede drie eskadrons jagers uit Weissenburg en Lauterburg komende.

— Het *Journal de l'armée* hield dezer dagen een algemeenen staat der fransche troepen op den voet van vrede en op dien van oorlog, getrokken uit de officiele voor de kamers opgemaakte documenten. Uit dien staat volgt dat het leger op den vrede-voet tegenwoordig sterk is 311,419 man en 62,142 paarden, en op den voet van oorlog 420,265 man en 121,892 paarden.

— Naar het door den minister van finantien in de zitting van eergisteren aangeboden budget voor 1840, beloopen de aangevraagde credieten 1,094,473,777 fr., daaronder niet begrepen het buitengewoon budget der openbare werken, ten bedrage van 52 millioen. Bij het budget van 1839 vergeleken, is de voorgestelde uitgaaf voor 1840, 26 millioenen hooger, waarvan echter omtrent de helft slechts schijnbaar was. De geraamde ontvangsten voor 1840 zijn gebragt op 1,111,500,000 fr., zijnde 17 millioenen meer dan de voorgestelde uitgaven.

— De koning heeft het grootkruis van het legioen van eer aan den eersten tegenwoordigen portugeschen minister, burggraaf *Sa da Bandeira*, verleend.

— Te Toulon verwacht men de aanstaande terugkomst van de schepen, die uit die haven naar Mexiko zijn gezeild.

— Heden op den middag verspreidt zich het gerucht door de hoofdstad, dat de maarschalk *Soult* de opdragt voor de vorming van een nieuw kabinet aangenomen heeft, nadat hij met den koning overeengekomen was, over de grondslagen waarop de nieuwe administratie zou gevestigd zijn. Men verwachte dat de *Moniteur* morgen dit berigt zou houden en tevens dat de demissie van het ministerie van 15 April door den koning aangenomen is. (Het *Journal des Débats* geeft van dit laatste reeds heden de verzekering). De maarschalk *Soult* zou met den koning ook over de te volgen buitenlandsche staatkunde met opzigt tot Belgie en Spanje gesproken hebben.

— Ter beurze waren heden (24 *Januarij*) de fondsen genoteerd: 5 pCt. 110,65; 3 pCt. 78,90; Nap. r. 99,50; Sp. Ardoin 18¼; Portugal 22 drie achtste; Rom. L. 101.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 26sten Januarij.

Het *Handelsblad* van heden deelt eenen brief mede uit Londen van den 23sten, volgens welken de graaf *Sebastiani*, ... in den namiddag een koerier uit Parijs te hebben ontvangen, dienzelfden avond het besluit der conferentie zou geteekend hebben.

Ook werd gisteren te 's Gravenhage vrij stellig verzekerd, dat de fransche gevolmagtigde minister bij de conferentie, de graaf *Sebastiani*, het tractaat der vier en twintig artikelen onderteekend had.

— Bij koninklijk besluit van den 22 dezer is de heer ... *Bekking* tot gouvernements-solliciteur in de residentie benoemd.

— Dezer dagen is door Z. M. aan *J. P. Bles*, ... een octrooi voor den tijd van tien jaren verleend, ... ring van brandemmers uit zeildoek vervaardigd.

— De stedelijke raad van Rotterdam heeft benoemd tot stads-architect den heer *W. N. Rose*, eerste luitenant der genie, laatst in garnizoen te Maastricht en thans geplaatst aan de Militaire Akademie te Breda.

Gisteren heeft de Tweede Kamer van het Provinciale Geregtshof van Holland, uitspraak gedaan, in het door den boekhandelaar *G. Vervloet* te 's Gravenhage, ingesteld hooger beroep, tegen een vonnis van de voormalige regtbank van eersten aanleg te 's Gravenhage, regt doende in zaken van koophandel, waarbij zich dezelve competent verklaart heeft, om ten principale regt te spreken, in de zaak van den boekhandelaar *Nijgh*, als uitgever, en den heer *Keeren*, als schrijver en eigenaar van het tijdschrift de Iris, tegen den boekhandelaar *G. Vervloet*, alhier. Het hof heeft beslist, dat de regtbank van eersten aanleg te 's Gravenhage, regt doende in zaken van koophandel, zich te regt bevoegd verklaard heeft, om ten principaal uitspraak te doen, in eene zaak, waar het een geschil betreft, tusschen twee boekverkoopers, betrekkelijk de uitgave van een tijdschrift, en alzoo over eene zaak, den koophandel betreffende. — Men verwacht alzoo weldra de behandeling dezer zaak ten principale voor de arrondissements-regtbank te 's Gravenhage.

Volgens hetgeen *le Commerce Belge* zegt van personen, die zich voor wel onderrigt hielden, vernomen te hebben, had de koerier, wiens komst te Brussel het gezegd blad gisteren vermeldde, uit Londen, waarvan hij den 22sten vertrokken was, een besluit medegebragt door de vertegenwoordigers van Frankrijk, Groot-Brittannie en Oostenrijk onderteekend, en waarbij de laatstelijk door Belgie gedane en door Frankrijk ondersteunde voorstellen, voor den afkoop der gedeelten van Luxemburg en Limburg, werden in overweging genomen. De pruissische gezant had zich gerefereerd op de nadere van zijn hof te ontvangen instructien, en de russische ambassadeur had geweigerd aan de onderhandeling deel te nemen. *Le Commerce Belge* neemt echter de voorzorg, na de vermelding van het bovenstaande, te zeggen, dat het voor de echtheid niet instaat.

— Het *Journal d'Anvers* meldt onder dagteekening van den 25sten: » Brieven uit Londen heden ontvangen melden als eene stellige daadzaak, dat de heer *Sebastiani* het protocol waarbij de belgische zaken beslecht worden, geteekend heeft, en dat lord *Palmerston* bij de opening van het parlement de vereffening van alle moeijelijkheden zal aankondigen. Deze tijding komt overeen met die door het *Journal de Paris* gegeven, dat het bevel tot teekening ll. Zondag door het fransche ministerie afgezonden was; hetwelk de zaken had willen ten einde brengen alvorens af te treden."

— De belgische vertegenwoordigers hebben eergisteren over een ontwerp betrekkelijk de binnenwegen beraadslaagd. Bij de behandeling van petitien was er eene van vier Franschen, die, geen paspoort hebbende, last gekregen hadden Belgie te verlaten. De heer *Gendebien* nam de verdediging dier vier lieden op zich, die in Belgie tot verdediging van de vrijheid gekomen waren.

— De belgische senaat is tegen den 31sten dezer bijeengeroepen.

— De echtgenoote van vorst *Leopold*, prinses *Louise*, is eergisteren avond van Parijs te Laeken teruggekomen.

— Eergisteren avond is te Brussel het patriottisch feestmaal aan de heeren *Metz* en *d'Ansembourg* gegeven geworden.

— Behalve de beide vermelde batterijen artillerie is eergisteren nog eene batterij rijdende artillerie te Brussel doorgekomen.

— Uit Antwerpen schrijft men van eergisteren, dat men voort blijft gaan met de bewapening van de forten rondom de stad. Het 8ste regement van linie was dien morgen van daar naar Lier vertrokken.

De *Messager de Gand* vermeldt dat de troepen der genie met den bouw eener batterij buiten de poort van Brugge langs het kanaal waren begonnen.

Uit Namen wordt van den 24sten geschreven, dat er in het arsenaal dier stad eene groote drukte bleef heerschen; een getal van 1,800,000 patronen was van daar verzonden, waarvan een deel naar het Luxemburgsche.

— Het *Journal des Flandres* verhaalt dat de Hollanders ll. Dingsdag tusschen Bouchaute en St. Laurent eene sluis hebben opengezet waardoor de polders St. Marguerite, St. Jean en Waterland waren geinundeerd geworden.

— *l'Observateur* onthaalt zijne lezers op het volgende plan van veldtogt voor het hollandsche leger ontworpen en waarmede reeds een begin was gemaakt: Een korps, welks sterkte men met voordacht vergroot, moest langs de grenzen der provincie Antwerpen in observatie blijven; het gros van het leger, in Gelderland en het oostelijk deel van Noord-Braband geconcentreerd, zou den regter Maasoever overgaan, in Belgie deboucheren; eene brigade zou men voor de insluiting van Venloo achterlaten, en met de overige troepen regtstreeks op Maastricht trekken, met de regterflank door de Maas gedekt, met de linker door Pruissen, waar men ingeval van echec veilig kon terug trekken. Maastricht zou dan de operatiebasis van het hollandsche leger uitmaken. Men moest dan een leger van 40,000 man in die stad vereenigd, vooronderstellen, Luik en Tongeren bedreigende, door welke laatste plaats men op de wegen van Hasselt en St. Truijen kon komen. De berigtgever, die te Hechtel achter deze belangrijke tijdingen is gekomen, weet bovendien, dat het grootste het hollandsche leger te Grave de Maas reeds passeert, en dat deze gansche beweging zacht en dag met de grootste snelheid en onder de diepste geheimhouding werd voortgezet.

De zamenstelling en sterkte van het Belgische leger zijn als volgt: Infanterie: 12 regementen van linie, ieder sterk 4 bataillons; 3 regementen jagers, ieder van 3 bataillons; een regement zamengesteld uit grenadiers en voltigeurs; een regement soldaten van de Schelde, en 12 reserve-regementen, ieder van 3 bataillons; totaal 83 bataillons, welker gezamelijke sterkte 78,000 man bedraagt. Kavallerie: 2 regementen jagers; 2 regementen lansiers, ieder van 6 veld-escadrons; 2 regimenten kurassiers, ieder van 6 escadrons; een regement gidsen van 4 escadrons, en 5 escadrons gemobiliseerde gens d'armes; totaal 41 escadrons, welker gezamelijke sterkte 6150 man bedraagt. Artillerie: 4 batterijen rijdende artillerie; 19 batterijen veld-artillerie, en 3 bataillons artillerie te voet, sterkte 4500 man. Genie: 1 bataillon sappeurs en mineurs; 2 kompagnien werklieden en 2 kompagnien pontoniers; sterkte 1000 man Ambulances: 12 kompagnien d'ambulance; sterkte 1200 man. Geheel totaal 90,850 man.

— Ter Antwerpsche beurs waren gisteren (25 *Januarij*) genoteerd: Belgie 97; 3 pCt. 66¼; Sp. Ardoin 16⅞; Nap. r. 93¾; Rom. L. 100¼; Cert. te Antw. 90 drie achtste; Braz. 77⅛. Wissel. op Amst. en Rott. 1/8 pCt.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — Als een voorbeeld, hoe ver sommigen in *Duitschland* het onderwijs willen gedreven hebben, verdient wel vermelding, dat zekere onderwijzer uit *Rudolstadt*, in het begin dezer maand, te *Dresden* eene openbare voorlezing hield, over eene nieuwe door hem uitgedachte methode, volgens welke men de eerste spelen van kinderen tot een wijsgeerig stelsel moest brengen, om daardoor reeds vóór het derde levensjaar, wijsgeerige begrippen in de jeugdige gemoederen aan te kweeken. — Uit *Dresden* vernemt men, dat de verdienstelijke zangeres Schroeder-Devrient, aan de gevolgen eener longziekte, die vijf maanden geduurd heeft, hare schoone stem geheel verloren heeft. Dezelve was eerst sedert de maand Februarij van het vorig jaar aan de koninklijke opera te Dresden verbonden; hoe kort zij haar talent aldaar heeft kunnen doen bewonderen, heeft niet te min de koning van *Saksen*, uit het fonds tot aanmoediging van schoone kunsten, de gewezen zangeres een jaargeld van 1000 Thlr. toegelegd. — Het Boekhandelhuis Cotta te *Stuttgart* heeft eene tweede uitgave, vermeerderd en verbeterd van Poppe's *speciele Technologie* uitgegeven: (1 Th. 8vo. 5 fl. 24 kr.) — Te *Quedlinburg* is eene nieuwe beschrijving der noordsche Godenleer van Dr. H. Berger verschenen. (1 Th. 8vo 16 grt)

Rusland. — De graven Stroganof en Altayrof, voogden der nagelatene kinderen van den in het verleden jaar overleden, vermaarden russischen dichter, Puschkin, hebben in het begin der vorige maand, ten voordeele der weezen, de werken van hunnen vader in acht 8°. deelen met deszelfs portret, uitgegeven. Dezelve, in een oplage van 10,000 exemplaren, groot was, was den boekhandel, in een kort verloop van zes weken geheel uitverkocht, zoo vurig wenscht de Russen, zoo wel om zich, de werken van dezen hunnen geliefden dichter aan te schaffen, als om zijne kinderen eene aanzienlijke nalatenschap te bezorgen. De voogden dezer laatsten wilden nu een nieuwe druk, met het leven en eenige nog onuitgegeven stukken des dichters vermeerderd, ter perse doen leggen, en, naar men berekende, zou de letterkundige nalatenschap van Puschkin zijnen erfgenamen meer dan 600,000 roebels, b. m. opbrengen. — Te *Wilna* stierf den 17 ll. een der verdienstelijke poolsche boekhandelaars J. Zawadzki, in den ouderdom van 60 jaren; hij was uitgever van meer dan 400 werken, waaronder verscheidene van grooten omvang.

Engeland. — Een van Engelands meest geachte dichteressen, die zich vooral als dichteres een naam had gemaakt, Miss Maclean, meer bekend onder haren vroegeren naam Landon, is onlangs op *Afrika's* westkust, werwaarts zij met haren echtgenoot, die gouverneur van kaap *Coast Castle* is, in het verleden jaar gevolgd was, op eene droevige wijs aan haar einde gekomen, door, naar het gerucht te *Londen* wilde, te veel van zeker middel tegen maagpijn, waarmede zij veel gekweld werd, op eens gebruikt te hebben. Miss. Landon maakte zich zeer vroeg bekend, door een dichtstuk *the improvisatrice*, hetwelk haar een vermaardheid gaf, die sedert bestendig bleef. Zij bragt bijna haar geheele leven in *Londen* door, waarvan hare poesie als 't ware den stempel draagt, als meestal

menschelijke hartstogten, wenschen en vreugde een onderwerp hebbende. Bij haar vertrek uit *Engeland* dichte zij Thomas Moore een *vaarwel* toe, dat, naar diens gevoelen, een der beste stukken harer muse was. Een laatst gedicht van *Afrika's* kust naar *Engeland* gezonden, en vermoedelijk haar zwanenzang, was de *noordster* geheeten. — Het getal der exemplaren van dagbladen en weekschriften die in het vorige jaar door middel van den post in Groot-Brittannie en Ierland verzonden werd, heeft het verbazend getal van 42 millioenen bedragen.

Frankrijk. — De Akademie der zede- en staatkundige wetenschappen heeft tot corresponderende leden verkozen, in de afdeeling wijsbegeerte, de hoogleeraar in de wijsbegeerte te *Napels*, P. Galluppi, en in de afdeeling wetgeving, de hoogleeraar in de regten Giraud, te *Aix*. — Blijkens den *Almanach général de médecine* voor 1839, bedraagt het getal geneesheeren te *Parijs*, die als zoodanig bekend staan, voor 1839, 1310; in 1833 was hun getal 1090, in 1836, 1220. Bij het genoemd getal rekent men een 200tal officieren van gezondheid, zoodat ruim 1500 personen te *Parijs* de geneeskunde wettig uitoefenen, hetgeen, de bevolking tegen 900,000 zielen gerekend, één geneesheer op 596 inwoners geeft; in de departementen is de verhouding 1 tot 1000. Het getal kweekelingen in de geneeskundige scholen bedraagt 8121. — In eene der jongste zittingen van de Akademie van wetenschappen, werd door den heer Arago verslag gedaan van eene uitvinding van zekeren heer Daguerre, wien het gelukt was, door een bijzonder middel, de voorwerpen der natuur, met al derzelver tinten, lijnen, vormen, omtrek en verschiet, in den korten tijd van tien a vijftien minuten, op het papier over te brengen, bijna evenzoo als men dezelve in eene *camara obscura* voor zich ziet. — De *Revue du Havre* vermeldt, dat door een horlogiemaker van den omtrek, eene verbetering in het mecanisme der uurwerken was uitgedacht, waardoor de prijs derzelven niet alleen de helft minder zou komen, maar de gewone horlogien van één tot drie jaren konden gaan zonder opgewonden te worden; een gewone pendule wel 24 jaren, en een openbaar uurwerk tot 250 jaren toe; ook de kleinste uurwerken, die men in de kas van een ring kon plaatsen, kon de uitvinder vervaardigen, en dat wel voor den prijs van 50 fr. Deze uitvinding, beproefd goed bevonden wordende, zou gewis een geheelen omkeer in het uurwerkstelsel te weeg brengen. — De uitgave in plaatwerk van de voornaamste stukken van het Museum van *Versailles*, door den heer Gavard, is thans reeds tot de 92ste aflevering gevorderd. Dezelfde uitgever kondigt thans de uitgave aan van de *Galerie Aguado*, bevattende de afbeelding op staalgravure van omstreeks 150 der voornaamste schilderijen van de galerij van den markies las Marismas. Dit prachtwerk zal in 50 afleveringen [illegible] [illegible] van [illegible] fr. zullen kosten, [illegible] papier en den afdruk voor [illegible] de lettergravure. — De Boekhandelaars Baudry en Ladrange te *Parijs*, hebben de fransche vertaling uit het engelsch aangekondigd, van H. Hallam's *geschiedenis der letterkunde in Europa gedurende de 15de, 16de en 17de eeuwen*, waarvan tot heden te *Londen* nog slechts het eerste deel verschenen is. Beide de uitgaven, in het engelsch en fransch, zullen uit 4 deelen in 8vo bestaan, waarvan de prijs te *Parijs* gesteld is op 20 en 24 fr. De vertaler is de heer A. Borghers, die ook het vroegere werk van Hallam: *Europa in de midden-eeuwen* (4 deelen in 8vo 24 fr.) overgezet heeft, terwijl des engelschen schrijvers *Constitutionele geschiedenis van Engeland* (5 deelen in 8vo 24 fr.) onder het toezigt van den heer Guizot is vertolkt en uitgegeven.

Nederlanden. — Uit *Petersburg* wordt gemeld, dat H. K. K. H. Mevrouw de Princes van Oranje aan den heer P. Korsakoff, die in de russische taal een *Overzigt der Hollandsche letterkunde* geschreven [illegible] H. K. K. H. opgedragen heeft, een met brillanten omzetten ring toegezonden heeft. Dit geschenk werd begeleid door eenen brief, waarin H. K. K. H. onder anderen zegt: » Gij hebt met het beste gevolg de letterkunde bestudeerd van een land, hetwelk gij te regt het geliefkoosde kind van Peter *den Groote* noemt. Uw werk kan strekken om de kennis der Hollandsche letterkunde te verspreiden. De namen van vele Hollandsche letterkundigen [illegible] waardig gekend te worden, door hen, die, zonder u, de werken bewonderen, welke schoonheden van allerlei aard vereenigen." — De *Staatscourant* van 11. woensdag behelst een prospectus omtrent de uitgave, op last en met de ondersteuning van de hooge regering, der egyptische monumenten van het Nederlandsche museum van oudheden te *Leyden*, door den eersten conservator van dat museum, Dr. Conradus Leemans. Alle beoefenaren der oudheidkunde zullen daardoor in de gelegenheid gesteld worden, om op eene gemakkelijke en naar gelang van de uitgebreidheid der onderneming, weinig kostbare wijs kennis te nemen van eene verzameling, die vooral in Egyptische voorwerpen en handschriften bijzonder rijk is. De inteekening op deze uitgave is bij de heeren H. W. Hazenberg en Comp. te *Leyden*, en bij de voornaamste boekhandelaren des Rijks opengesteld. Waarschijnlijk zal reeds in Maart of April aanstaande de eerste aflevering, van welke bereids 14 platen afgedrukt zijn, kunnen plaats hebben. — Naar men verneemt, is de groote schilderij van den heer C. Kruseman, voorstellende Z. K. H. den prins van Oranje, op het oogenblik der verwonding van Hoogstdeszelfs paard, te *Bautersem*, op den 12den Augustus 1831, welke door dien kunstenaar » als een offer aan den Prins en op het altaar des Vaderlands gebragt is," ingevolge het goedvinden van Z. K. H., voorloopig, in het nieuw opgerigte Museum van voortbrengselen van levende Nederlandsche schilders, in het paveljoen *Welgelegen*, te *Haarlem*, geplaatst. — Naar men verneemt, zal in de maand April of Mei aanstaande, te *Dordrecht* verkocht worden de nagelaten kunstverzameling van den beroemden zeeschilder J. C. Schotel. In deze verzameling worden gezegd, vooral de schetsen van het grootste deel der door hem vervaardigde schilderstukken uit te munten, waaromtrent deskundigen zelfs van oordeel waren, dat een aantal daaronder, in gevoel van uitdrukking, des schilders beste stukken overtroffen. — Wij zijn in de gelegenheid gesteld geworden, om nog eenige bijzonderheden, omtrent den onlangs, te vroeg voor de maatschappij en zijne betrekkingen, overleden R. van Wijk Jz. mede te deelen: Hij werd den 4den Februarij 1801 te *Amsterdam* geboren en genoot tot aan zijn 12de jaar het onderwijs zijns vaders, den verdienstelijken J. van Wijk Rz., vervolgens gedurende een jaar dat van zijn oudoom den heer W. J. van Wijk, te *Amsterdam*, waarna hij als secondant bij het Instituut van den heer Charpentier te *Amsterdam* werd aangesteld. Toen zijn vader daarna als kostschoolhouder te *Hattem* beroepen was, vervoegde hij zich bij hem, ten einde hem in het vak van onderwijs en opvoeding behulpzaam te zijn. IJverig oefende hij zich in de tusschenuren, vooral in de vaste wetenschappen, en maakte zulke vorderingen in alles wat den onderwijzer noodzakelijk is, dat hij achtervolgens tot den eersten rang van onderwijzer opklom, en tevens het regt verkreeg tot het geven van onderwijs in de fransche, hoogduitsche en engelsche talen. Door eene toevallige aanleiding kreeg hij zoo grooten lust in de beoefening der oude talen, dat hij ook op deze met den meesten ijver zich begon toe te leggen, daarin door kundige vrienden ondersteund wordende, en met dat gevolg, dat hij zich weldra sterk genoeg gevoelde, om zelf onderwijs in de oude talen te geven. Ten gevolge van 's Konings besluit, verpligt tot het verkrijgen van den vereischten graad, om met dat onderwijs voort te gaan, begaf hij zich naar *Leyden*, ten einde te vernemen wat er tot het bekomen van dien graad vereischt werd, maar de Hoogleeraar Peerlkamp oordeelde hem toen reeds bekwaam genoeg om terstond het examen als kandidaat in de letteren af te leggen, zoo als hij dan ook den volgenden dag met lof deed. In 1828 vertrok hij met zijn vader naar Kampen, waar beiden als hoofdonderwijzers aan het Stads-Instituut werkzaam waren. In 1831 aan de hoogeschool te *Leyden*, tot Doctor in de letteren bevorderd, werd hij in 1834, in plaats van den heer Weytingh, als rector der latijnsche school te *Kampen* aangesteld, in welke nieuwe betrekking hij zich met den meesten ijver en lof kweet. Van Wijk was in 1824 met zijne nicht mejufvrouw P. A. van Wijk in het huwelijk getreden, in welken allergelukkigsten echt hij met een negental kinderen gezegend werd. Als echtgenoot en vader, als mensch en lid der maatschappij vereenigde hij de deugden en hoedanigheden in zich die een man tot eere en sieraad strekken; als onderwijzer was hij uitnemend geschikt om jonge lieden op te leiden en bekwaam te maken. Onder zijne uitgegevene stukken zijn behalve verscheidene recensien en opstellen in den *Vriend des Vaderlands*, eenige werkjes ten nutte der jeugd geschreven, waarvan sommigen door het Kamper departement der maatschappij *tot Nut van 't Algemeen* uitgegeven werden.

BOEKBESCHOUWING.

Geschiedkundige Reizen in Griekenland. 1e en 2e deel. Te Zalt-Bommel, bij Joh. Noman en Zoon. 1838. Gr. oct. Met twee Platen. Prijs ƒ 6,80.

In eene hooggestemde voorrede heeft de heer G. Brandt Maas, de vertaler van dit boek, uitgeweid over het belangwekkende der Geschiedenis van Griekenland, en de aandacht willen vestigen, op deze lettervrucht van Dr. J. M. Braun; die in eene keur van schriften, uit het leven en de oorlogs-bedrijven der Grieken van den nieuwen tijd, almede (in het tweede deel) in de mededeeling van

welgekozene natuurtafereelen, gepoogd heeft de algemeene deelneming in het wederom ontlokene en ontwikkende Griekenland uit te breiden over Europa. Blijkbaar is de bedoeling des schrijvers geweest, om vooral de Duitsche jongelingschap in geestdrift te doen ontgloeijen voor eene natie, die ondanks den lagen trap van beschaving, waarop zij staat, zoo veel schoons en goeds heeft doen doorblinken van onder dien ruwen schors, en wier heldenmoed niet minder de bewondering en verbazing der wereld heeft gewekt, dan de bezigtiging of het betreden van den klassischen grond ons terugvoert naar vroegere eeuwen, om van den eersten tijd af aan onze bewondering te wijden aan eene natie, die, in eene onafzienbare reeks van geslachten, het gevoel voor het edele schoone en goede heeft bestendigd gezien. Al heeft Dr. Praun niet meer geleverd dan eene bloemlezing uit andere schrijvers, de keuze en de wijze van onderlinge verbinding dier brokstukken behoort hem, en hij is er in geslaagd om blijvende belangstelling bij het doorlezen van zijn boekwerk te verwekken. Ook voor de Nederlandsche jeugd, vooral in de tijden die wij beleven, zelfs bij meerdere beschaafdheid en bij rijper oordeel over hetgeen door vrijheid moet verstaan worden, en hoe die best wordt geëerd en gehuldigd; voor het volk dat steeds waardiglijk de regten dier Vrijheid handhaafde, bij het bukken onder de magt der wet; — kan het lezen van dit boek aanleiding geven tot eene aangename herinnering, van het groot verlossingswerk onzer Vaderen, en van de moeijelijkheden waarmede zij te kampen hebben gehad, en in gedachte zal men tegenover menigen Griekschen held en over de vermelde grootsche daden en opofferingen, er soortgelijke, ja, misschien wel nog grootere kunnen overstellen.

Spaansche Vaderlandsliefde.

Ieder herinnert zich, hoe nog maar sedert korten tijd een jong officier door de spaansche koningin met eenen hoogen rang bekleed werd, in wien zij al hare hoop stelde en van wien zij verwachtte, dat hij, na wonderen van dapperheid, de karlistische legerbenden zou vernielen. Dit heeft de koningin reeds van zoo velen verwacht; edoch tot hiertoe vruchteloos. Narvaez beloofde veel: was gelukkig en werd nu de steun van den wankelende constitutionelen troon. Door overmoed maakte hij zich vijanden: hij wilde de oppermagt. Wie denkt niet hier aan zijne, dan eens openlijke, dan weder geheime, intrigues, om als hoofd des legers gekend te zijn. Maar zijn spaansche trots duldde geen vernedering. Na lang geweifeld te hebben, maakt hij een misdadig gebruik van zijne hem toevertrouwde magt, poogt eenen opstand en eene omverwerping der regering te bewerkstelligen en handelt met Cordova als of er geen koningin meer in het land was. [illegible] mislukt, gelukkig genoeg ontvlugten beide het gevaar; en moeten teregt gesteld worden. En nu hoore men het gezwets van Narvaez, in den aanhef van zijnen brief in een dagblad geplaatst, opzigtelijk zijn gedrag te Sevilie, hetgeen hij natuurlijkerwijze, naar zijne smaak plooit. » Mijne waarde » Savedra! Het ongelukkigst tijdsgewricht voor eens menschen leven » is voor mij genaderd; ik ga in vreemde landen een toevlugtsoord » zoeken, omdat de justitie en de wet niet bij magte zijn in » Spanje, om mij tegen de onregtvaardige vervolging mijner vijanden » te beschermen. Hoe bedroevend en treurig is het voor mijn hart, » mijnen geboortegrond te moeten verlaten. Maar de barbaarsche » vervolging mijner vijanden, de scherpgeslepene dolken der sluikmoordenaars, die tegen mij zamen zweeren, de valstrikken, die » zij mij dag en nacht leggen; alles kondigt mij een verschrikkelijk uit» einde aan; en daar het offer van mijn leven van hoegenaamd geen » nut wezen kan voor mijn vaderland, moet ik het liever berbergen, en bewaren, voor het oogenblik, dat ik het ten slagtoffer » aan mijn land kan bieden.» — Voortreffelijke balling, die zoo miskend, zoo vervolgd wordt; arme Narvaez, die ondanks de ondankbaarheid uwer vijanden, die uwe landgenooten zijn, toch nog uw leven voor het land ten beste hebt! Wel doet gij, een land te ontvlugten, hetwelk gij in vuur en vlam hebt gezet, door vermetel pogen; opdat de wrekende hand der geregtigheid uwen euvelmoed en uwen overmoedigen trots niet kastijden, en u uw verraad boeten doe, niet het verlies van uwe eer en uw leven, o grootmoedige Narvaez!

De COMMISSIE tot onderstand van behoeftige WERK- en AMBACHTSLIEDEN te *Breda*, heeft het genoegen hiermede bekend te maken, dat zij in hare onderneming door de ruime bijdragen harer deelnemende Stadgenooten onderschraagd, zich heeft in staat bevonden om, tot op heden, ZES onderscheidene BEDEELINGEN, zoo in BROOD, als in gereed GELD, te bewerkstelligen.

Ofschoon zich zoo naauwgezet mogelijk tot haar eigenlijk doel, het ondersteunen der Arbeidende Klasse, en daaronder bepaaldelijk van dezulken, welke geene Bedeeling van elders genieten, bepalende, heeft de Commissie hare hulp en verzorging moeten uitstrekken tot het zoo aanmerkelijk en buiten hare voorziening gevallen getal van 350 Huisgezinnen, aan dewelken eene hoeveelheid van nagenoeg 10,000 ponden BROOD en eenen geldelijken onderstand, naar de dringendste behoefte eenigermate geëvenredigd, tot dus verre is uitgereikt.

Door de liefdadige mildheid harer Begunstigers, en eene gift van *f* 150 door de Zangvereeniging *Concordia*, waarvan dankbare vermelding gemaakt wordt, heeft de Commissie de middelen voor zich tot het doen van nog eenige volgende Bedeelingen, na dewelke zij het verslag harer werkzaamheden, over het loopende jaargetijde, zal bekend maken.

Breda, den 26. Januarij 1839.

L. D. STORM, P. J. van den GOORBERGH,
A. J. van HAL, A. H. KUPPENS,
J. N. SMITS, J. J. L. INGENHOUSZ.

UITDEELING van LEVENSMIDDELEN en BRANDSTOFFEN,
in de Akkerstraat.

De ZEVENDE UITDEELING zal plaats hebben op MAANDAG den 28. Januarij, des morgens van 10½ tot 12 ure.

Aandeelen der volgende ZES UITDEELINGEN zijn, à *f* 2,— bij de Boekhandelaars F. P. STERK en BROESE & COMP., verkrijgbaar.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (25 *Januarij*) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 54 drie achtste, zeven zestiende; dito 5 pCt. 101 zeven zestiende; Kansbill. 25 vijftien zestiende, 26; Amort.-Syndik. 4½ pCt. 94¾, ⅞; dito 3½ pCt. 79¾; Handelm. 175⅝, ¾; O. Indie 5 pCt. 99⅛; Sp. Ardoins 17 een zestiende.

*** Getrouwd:

W. A. VAN DEN KIEBOOM,
van *Breda*,
en
M. A. A. VAN VEEN.

Amsterdam,
24. Januarij 1839.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers